

Statnett SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 30.01.2017
Vår ref.: 201100850-93
Arkiv: 611
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Frode Berntin Johansen
22959176/fbj@nve.no

Tillatelse til adkomstvei til Salten transformatorstasjon.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Statnett SF konsesjon og ekspropriasjonstillatelse for å bygge adkomstvei, massedeponier og skredvoll ved Salten transformatorstasjon. Vedlagt oversendes NVEs tillatelser (anleggskonsesjon og ekspropriasjonstillatelse) og ett eksemplar av notatet "Bakgrunn for vedtak" av i dag. Dokumentene er også å finne på www.nve.no/kraftledninger. NVE har samlet alt som er konsesjonsgitt i Salten transformatorstasjon inkludert vei mm, i ett konsesjonsdokument og bortfalt tidligere tillatelser.

Disse tillatelsene kan påklages, se opplysninger i konsesjonsdokumentet og ekspropriasjonstillatelsen. Eventuelle klager vil bli sendt Dem til uttalelse før saken legges fram for Olje- og energidepartementet.

Vi minner om at ekspropriasjonstillatelsen faller bort hvis skjønn ikke er begjært innen ett år fra endelig vedtak, jf. oreigningsloven § 16.

Orientering av grunneiere/rettighetshavere og naboer

Vedlagt følger et brev med underretning om vedtakene. NVE ber om at dette så snart som mulig blir sendt til berørte grunneiere/rettighetshavere. Både eiere av bebygde og ubebygde eiendommer skal varsles.

NVE ber om en bekreftelse på at orienteringsbrevet er sendt ut med opplysning om dato for utsendelsen.

Orientering av systemansvarlig

NVE viser til forskrift om systemansvaret i kraftforsyningen. Konsesjonæren plikter å informere systemansvarlig i tråd med kravene i gjeldende forskrift. Nye anlegg eller endringer i eksisterende anlegg kan ikke idriftsettes uten etter vedtak fra systemansvarlig. Plikten til å informere systemansvarlig gjelder også ved senere endringer av anlegget som ikke utløser behovet for ny anleggskonsesjon.

Med hilsen

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

Frode Berntin Johansen
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Bakgrunn for vedtak

Tilleggssøknad for ny veiløsning og
massedeponier for Salten
transformatorstasjon.

Sørfold kommune i Nordland fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Statnett SF
Referanse	201100850-88
Dato	30.01.2017
Notatnummer	KN-notat 30/16
Ansvarlig	Siv Sannem Inderberg
Saksbehandler	Frode Berntin Johansen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Statnett tillatelse etter energiloven til å utvide eksisterende vei, anlegge midlertidige og permanente massedeponier og oppføre en rasvoll ved Salten transformatorstasjon. På bakgrunn av tilleggsøknad fra Statnett gjør NVE om sitt tidligere vedtak om ny vei til transformatorstasjonen. NVE mener at veien i liten grad vil påvirke naturverdier i naturtyperlokaliteten Lembakkan og unngå de store steinene som klatrere bruker til buldring. Deponiene berører etter NVEs vurdering ikke vesentlige naturverdier. Med vilkår om tildekking av deponier og rasvoll med stedegen organisk toppmasse, mener NVE at de visuelle virkningene vil bli små etter endt anleggsarbeid.

NVE har også gitt Statnett ekspropriasjonstillatelse for disse tiltakene.

Innhold

Sammendrag.....	1
Innhold	1
1 Søknaden	2
1.1 Bakgrunn	2
1.2 Omsøkte tiltak	2
I tilleggsøknad av 15.03.2016 søker Statnett om følgende anlegg i forbindelse med bygging av Salten transformatorstasjon:	2
2 NVEs behandling av søknaden.....	2
2.1 Høring av konsesjonsøknad og søknad om ekspropriasjon	3
2.2 Innkomne merknader.....	3
2.3 Innsigelse.....	3
3 NVEs vurdering av søknaden etter energiloven	3
3.1 Beskrivelse av omsøkte anlegg	3
3.2 NVEs vurdering av ny veiløsning	6
3.3 Vurdering av massedeponier	7
3.4 Vurderinger av virkninger av rasvollen.....	9
3.5 Vurderinger av virkninger for reindrift	10
3.6 Vurdering for friluftsliv.....	10
3.7 Vurdering av naturmangfold	10
4 NVEs avveining, konklusjon og vedtak om søknad etter energiloven.....	12
4.1 NVEs vedtak.....	12
5 NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse	13
5.1 Hjemmel	13
5.2 Omfang av ekspropriasjon.....	13
5.3 Interesseavveining.....	14
5.3.1 Vurderinger av virkninger av konsesjongitt anlegg.....	14
5.3.2 Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade	14
5.4 NVEs samtykke til ekspropriasjon	14
5.5 Forhåndstiltredelse	15
Vedlegg A - Oversikt over lovverk og behandlingsprosess	16
Vedlegg B – Sammenfatning av høringsuttalelser	18

1 Søknaden

1.1 Bakgrunn

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gav den 08.01.2013 konsesjon og ekspropriasjonstillatelse til å bygge og drive Salten transformatorstasjon i Sørfold kommune, Nordland. Tillatelsen ble påklaget av Bodø klatreklubb og Norges klatreforbund, og både Nordland fylkeskommune og Fylkesmannen i Nordland hadde innsigelse mot vedtaket. Bakgrunnen for klagen og innsigelsene var at adkomstveien til transformatorstasjonen ville komme i konflikt med viktige klatreområder og områder med viktige naturverdier. NVE mente at det i klagen og innsigelsene ikke kom frem nye vesentlige momenter som ikke var vurdert tidligere, og NVE opprettholdt derfor sitt vedtak. Saken ble derfor oversendt Olje- og Energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse den 08.03.2013. Underveis i klagebehandlingen hos OED fremmet Statnett tilleggssøknad om ny veiløsning. Da det var adkomstveien som var årsaken til klagen og innsigelsene, opprettholdt OED i brev av 22.03.2016 NVEs vedtak knyttet selve transformatorstasjonen, men opphevet vedtaket om adkomstvei til stasjonen. OED oversendte Statnetts tilleggssøknad til NVE for behandling og ny vurdering av veiløsning til Salten transformatorstasjon.

1.2 Omsøkte tiltak

I tilleggssøknad av 15.03.2016 søker Statnett om følgende anlegg i forbindelse med bygging av Salten transformatorstasjon:

- Ny adkomstvei med utgangspunkt i eksisterende vei
- Et permanent massedeponi på 30 – 35 000 m³ på tomten til dagens stasjonsanlegg ved Siso kraftverk
- Et permanent massedeponi på 25 – 35 000 m³ nord for nye Salten transformatorstasjon
- Tre midlertidige massedeponier ved dagens stasjonsanlegg ved Siso kraftverk
- Rasvoll nordøst for ny Salten transformatorstasjon.
- Tillatelse til ekspropriasjon og forhåndstiltredelse for gjennomføring av de omsøkte tiltakene.

Den opprinnelige søknaden, som NVE har gitt konsesjon til, er ikke trukket og står derfor som et alternativ til tilleggssøknaden.

2 NVEs behandling av søknaden

NVE behandler konsesjonssøknaden etter energiloven og søknad om ekspropriasjonstillatelse etter oreigningslova. Tiltaket skal også avklares etter andre sektorlover som kulturminneloven og naturmangfoldloven, i tillegg til at anlegget må merkes i henhold til gjeldende retningslinjer i forskrift for merking av luftfartshindre. En nærmere omtale av lover og forskrifter finnes i vedlegg A.

2.1 Høring av konsesjonssøknad og søknad om ekspropriasjon

Konsesjonssøknaden ble sendt på høring 12.04.2016. Fristen for å komme med høringsuttalelse til søknaden ble satt til 06.06.2016. Underveis i konsesjonsbehandlingen ble det oppdaget at berørte grunneiere ikke hadde fått saken på høring. Eget brev ble derfor sendt til disse, med høringsfrist 1. desember 2016.

Hvilke instanser som fikk søknaden på høring framgår av vedlegg B.

2.2 Innkommne merknader

NVE mottok totalt seks høringsuttalelser til søknaden. Uttalelsene er sammenfattet i vedlegg B. Statnett kommenterte uttalelsene i brev av 19.08.2016.

Alle høringspartene som har sendt uttalelse til saken er positiv til søknaden, og anbefaler at veien bygges etter det omsøkte alternativet som innebærer en oppgradering av eksisterende vei. Flere ber imidlertid om at det skal lages en miljø-, transport- og anleggsplan som skal ivareta naturmiljø- og klatreinteresser i området i plan- og byggefasen.

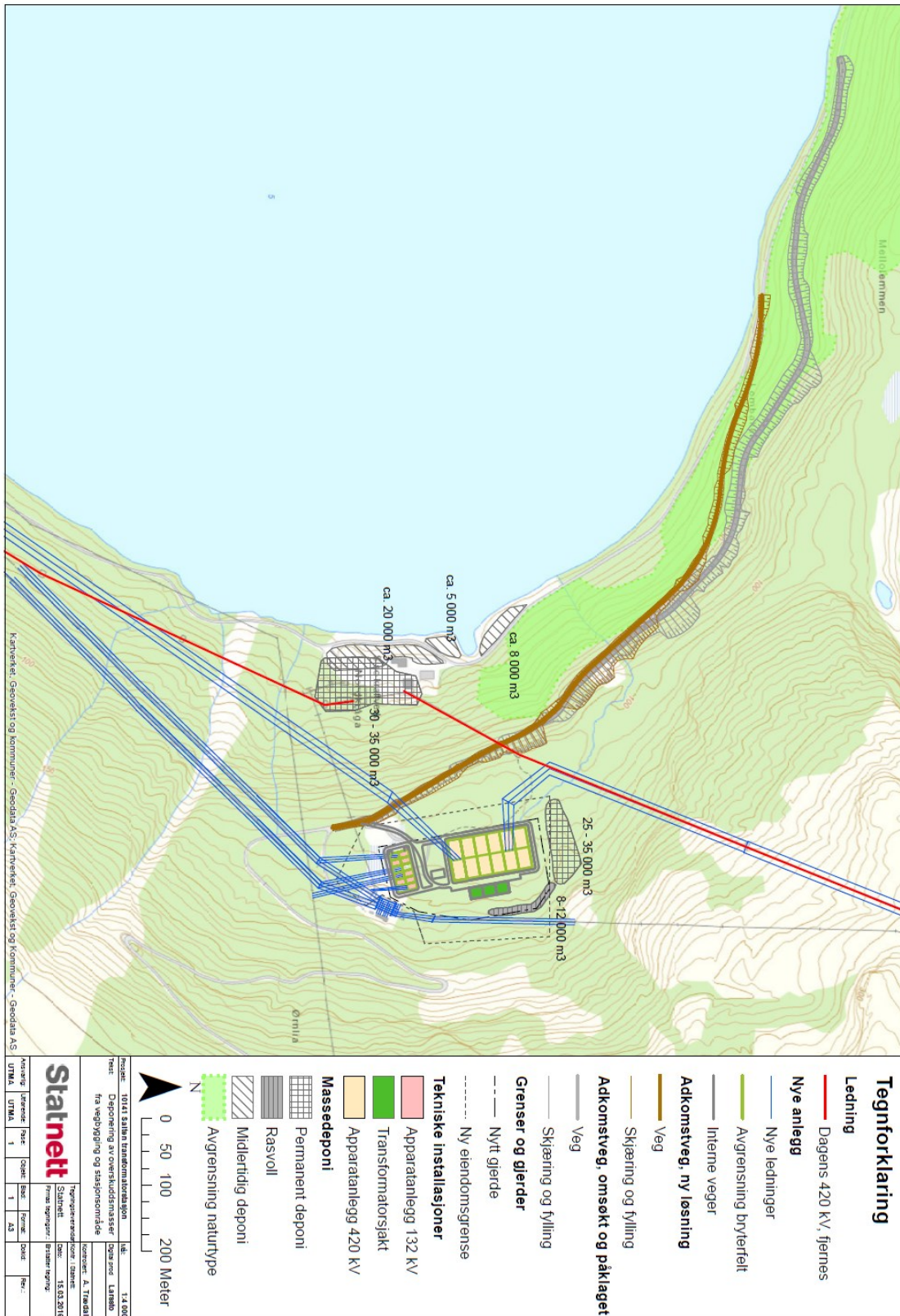
2.3 Innsigelse

Både Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune, som hadde innsigelse til NVEs opprinnelige konsesjon, skriver at de anbefaler at det omsøkte alternativet får konsesjon. Fylkesmannen i Nordland skriver i sin uttalelse at de derfor ikke vil ha innsigelse til den nye tilleggsøknaden dersom det omsøkte alternativet for veiløsning får konsesjon. Nordland fylkeskommune kommenterer ikke innsigelsen i sitt innspill til saken.

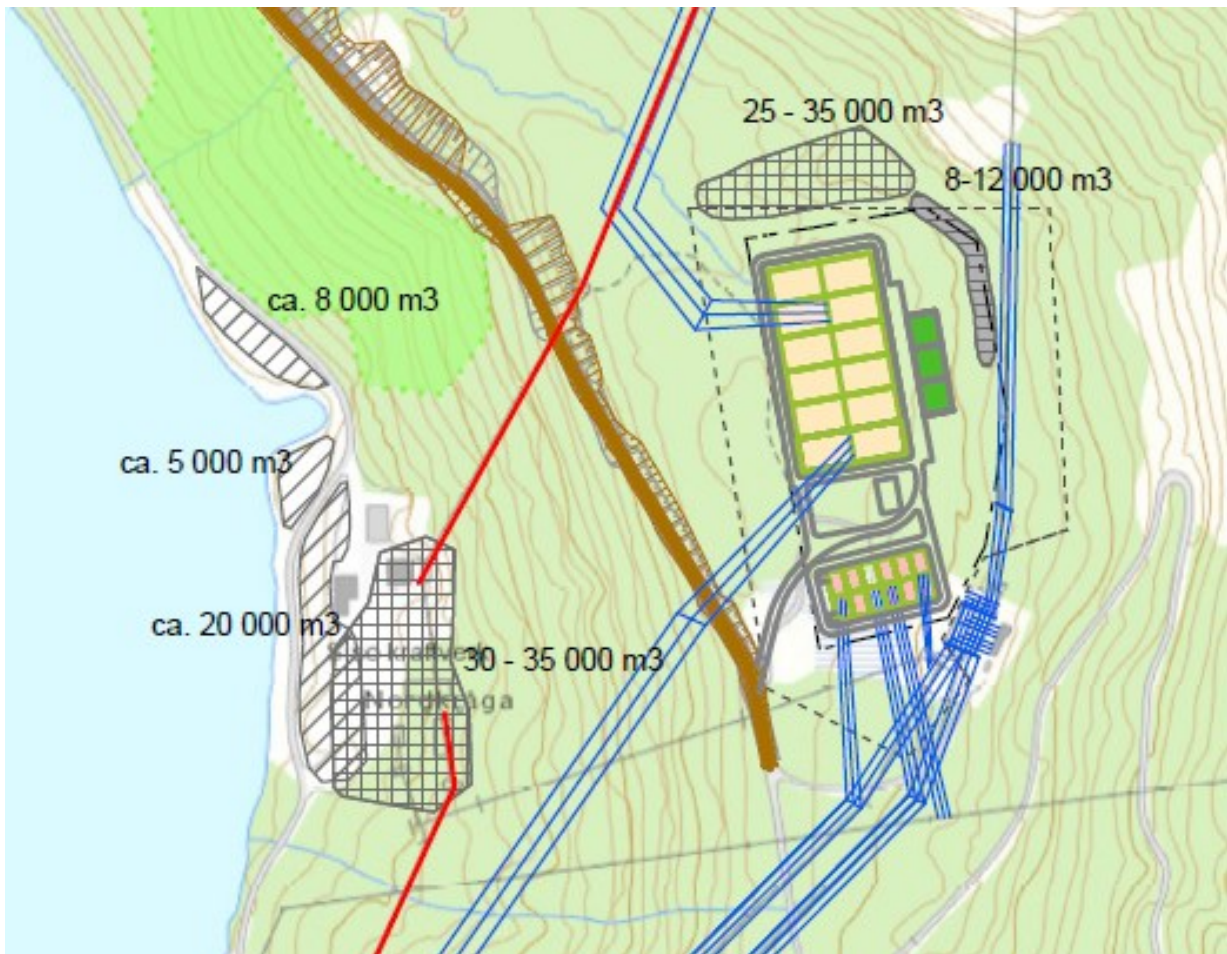
3 NVEs vurdering av søknaden etter energiloven

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper et omsøkt prosjekt har for samfunnet som helhet. NVE gir konsesjon til anlegg som anses som samfunnsmessig rasjonelle. Det vil si at de positive konsekvensene av tiltaket må være større enn de negative. Vurderingen av om det skal gis konsesjon til et omsøkt tiltak er en faglig skjønnsvurdering.

3.1 Beskrivelse av omsøkte anlegg

Figur 1: Konesjonsgitt og påklaget adkomstvei er vist med grå strek. Løsningen med oppgradering av eksisterende vei, som omsøkt i denne tilleggssøknaden, er vist med brun strek, mens tidligere konesjonsgitt trasé er vist med blå strek.

Figur 2. Utsnitt som viser plassering av massedeponier og rasvoll. De to permanente massedeponiene er vist med rutet skravering, mens de midlertidige deponiene er vist med skrå skravering (langs vannet). Rasvollen er tegnet som en tykk grå og skravert strek øverst til høyre.

Statnett har siden konsesjonssøknaden i 2011 vurdert seks ulike alternative veiløsninger for stasjonen. Fire av disse er forkastet da de enten ble for dyre, hadde for store konsekvenser for friluftsliv og naturmiljø eller hadde problematiske anleggsmessige utfordringer. Disse vil ikke bli nærmere vurdert av NVE. De to siste alternativene var den løsningen som ble vurdert og gitt konsesjon til av NVE da søknaden om transformatorstasjonen ble behandlet. For NVEs vurderinger av den konsesjonsgitte traseen vises det til «Bakgrunn for vedtak» for Salten transformatorstasjon (NVE ref. 201100850-56). Den siste løsningen, som altså er omsøkt i denne tilleggssøknaden, går ut på oppgradering av den eksisterende veien til Siso kraftverk. Den eksisterende veien har partier hvor stigningen er mer enn maksimal tilradd for transport av transformatoren, noe som gjør at veien må høydejusteres noe slik at stigningen blir jevnet ut. I tillegg må veien utvides i bredden i enkelte partier. Tiltakene langs veien gjør at det vil bli et masseoverskudd på ca. 27 000 m³.

For å håndtere masseoverskuddet er det omsøkt to permanente deponier – ett ved kraftverket og ett nord for transformatorstasjonen. Det permanente deponiet ved kraftverket skal plasseres der dagens transformatorstasjon står i dag. Denne kan ikke rives før nye Salten transformatorstasjon er ferdig bygget. Statnett har derfor behov for å lagre massene midlertidig før stasjonen rives og det permanente

deponiet kan etableres. Det er derfor søkt om å få etablere tre midlertidige deponier langs vannet ved Siso kraftverk.

I tillegg til disse deponiene har Statnett søkt om å få bygge en rasvoll øst for stasjonen. Denne vil bli om lag 100 meter lang og 5-10 meter høy, og ca. 8 - 12 000 m³ av overskuddsmassene fra veien vil bli brukt til å bygge rasvollen.

3.2 NVEs vurdering av ny veiløsning

I konsesjon av 08.01.2013 gav NVE Statnett tillatelse til å bygge vei i ny trasé nord for den eksisterende veien (se figur 1). Dette ville medført nytt inngrep i dette området, med påfølgende skader på buldrefeltet til klatrerne og viktige naturverdier. Dette var årsaken til at saken ble påklaget og det ble fremmet innsigelse til planene. Området hvor veien skulle gå er ifølge Bodø Klatreklubb et svært viktig område med en rekke buldrester, dvs. steiner hvor man kan klatre uten sikring. Klatreklubben viser til at området er mye benyttet av både lokale og tilreisende klatrere, og representerer således et viktig friluftsområde. Fylkesmannen i Nordland viste på sin side til at området er en del av naturtypelokaliteten Lembakkan, som er en naturtype av gammel lauvskog med verdi A (dvs. svært viktig). Naturtypelokaliteten innehar mange rødlistede arter, og særlig er det en rekke lokaliteter av granfjelllav (sterkt truet, EN) som gjør området viktig.

I forbindelse med arbeidet med den opprinnelige søknaden om ny transformatorstasjon gjorde Statnett en vurdering av hvorvidt det var mulig å benytte eksisterende vei som adkomst til stasjonsområdet. Statnett vurderte den gangen at veien var for bratt og hadde for liten bæreevne til at man kunne frakte transformatoren opp til stasjonsområdet. Statnett har i tilleggssøknaden kommet til at den eksisterende veien kan benyttes dersom den høydejusteres i de bratteste partiene og utvides noe i bredden. Dette medfører imidlertid et betydelig overskudd av masser som fjernes fra veien og veikantene, og disse må lagres for fremtiden i to permanente massedeponier.

NVE konstaterer at den nye veiløsningen hvor man utbedrer den eksisterende veien langt på vei unngår konflikt med klatrefeltet og naturtypelokaliteten. Veien går i dag i sin helhet utenfor Lembakkan naturtypelokalitet, og selv med breddeutvidelsen med behov for enkelte veiskjæringer (se figur 3) vil ikke lokaliteten påvirkes direkte. Imidlertid vil hogst langs veien nært inntil naturtypen kunne endre fuktighetsgradienten inn i skogen, noe som vil kunne medføre at enkelte lavlokaliteter vil kunne gå tapt til tross for at de ikke blir berørt direkte. Fylkesmannen og Fylkeskommunen ber NVE i sitt innspill om å stille krav til at det utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) for å ivareta de botaniske verdiene som knyttes til den viktige forekomsten av boreale regnskog med lauvtrær. Fylkesmannen mener det i denne sammenheng bør foretas en særskilt kartlegging av botaniske verdier i randsonen til anlegget. Det bør også stilles krav til oppfølgende undersøkelser etter fem år. Det er allerede stilt krav til en MTA-plan i denne saken, og NVE vil sette vilkår om at botaniske undersøkelser skal foretas i detaljplanleggingsfasen av veien, slik at arbeidet vil gjøre så liten skade på naturmiljøet som mulig. En slik kartlegging vil gjøre det mulig å foreta små justeringer i prosjektet underveis, slik at konkrete lokaliteter av sårbare arter kan unngås. NVE er imidlertid ikke enig i Fylkesmannens krav om at det skal gjøres oppfølgende undersøkelser etter fem år. NVE mener at en slik undersøkelse bare vil undersøke hvilken indirekte påvirkning veien har hatt som følge av endret fuktighetsgradient i skogen i tiden mellom inngrepet og etterundersøkelsen, men dette vil ikke være til hjelp for å forhindre at konkrete lokaliteter av sårbare arter går tapt. NVE mener at en slik undersøkelse vil kunne innhente ny kunnskap om hvordan veier indirekte påvirker naturmiljøet i skog, men mener at det ikke faller inn under hvilken type kunnskap det er naturlig å pålegge Statnett om å innhente. NVE vil derfor ikke inkludere dette i MTA-planen.

Skjæringer langs veien vil kunne bli liggende som visuelt skjemmende sår i landskapet i mange år dersom de ikke gror til med vegetasjon. NVE mener dette kan avbøtes gjennom å så langt det lar seg gjøre dekke disse til med stedege, organiske toppmasser. Slike masser inneholder en frøbank som raskt vil spire og dekke skjæringene. De organiske massene vil dessuten sikre at vegetasjonen får tilstrekkelig feste og næring i underlaget. NVE vil ev sette vilkår om dette.

Bodø Klatreklubb har vurdert de ulike veialternativene som er omtalt i søknaden, og anbefaler den omsøkte løsningen med oppgradering av eksisterende vei. Alternativet innebærer ifølge dem betydelig mindre konsekvenser for buldreområdet enn det opprinnelige konsesjonsgitte alternativet. Likevel vil enkelte steiner som ligger nær veien kunne bli ødelagt som følge av veiutvidelse, skjæringer og fyllinger. De ber om at et detaljert kart over buldresteinene tas med i en miljø-, transport- og anleggsplan, slik at en kan unngå å ødelegge steiner som ligger nær veien. Statnett skriver i sin kommentar til uttalelsen at de allerede har mottatt shape-filer som viser steinenes plassering, slik at disse kan hensyntas under detaljplanleggingen av veien. De sier videre at de vil ha dialog med klatreklubben i planleggingsfasen, og NVE mener at det kan være hensiktsmessig å sette vilkår som sikrer dette. NVE konstaterer at den omsøkte veiløsningen er betydelig bedre for klatreinteressene i området enn den opprinnelig konsesjonsgitte veiløsningen. NVE legger vekt på at klatreklubben anbefaler den omsøkte løsningen. Statnetts dialog med klatreklubben i den kommende planleggingsfasen vil langt på vei sikre at klubbens interesser ivaretas.

NVE konkluderer med at den omsøkte veiløsningen vil hensynta de innsigelsene som har kommet til saken. Veien vil i stor grad ivareta både naturmangfoldet i området og beholde området som et attraktivt klatrefelt. NVE legger vekt på at løsningen anbefales av Fylkesmannen og Bodø klatreklubb. NVE vil derfor gi Statnett tillatelse til å utvide den eksisterende veien slik som omsøkt i tilleggssøknaden.

Figur 3: Figuren viser hvor det er behov for skjæringer i veien opp mot stasjonen.

3.3 Vurdering av massedeponier

Opprustingen av veien vil medføre et betydelig masseoverskudd, og det er beregnet at det er behov for å deponere ca. 27 000 m³ løse masser. Massene består i hovedsak av blokk, grus og sand, samt noe organisk materiale.

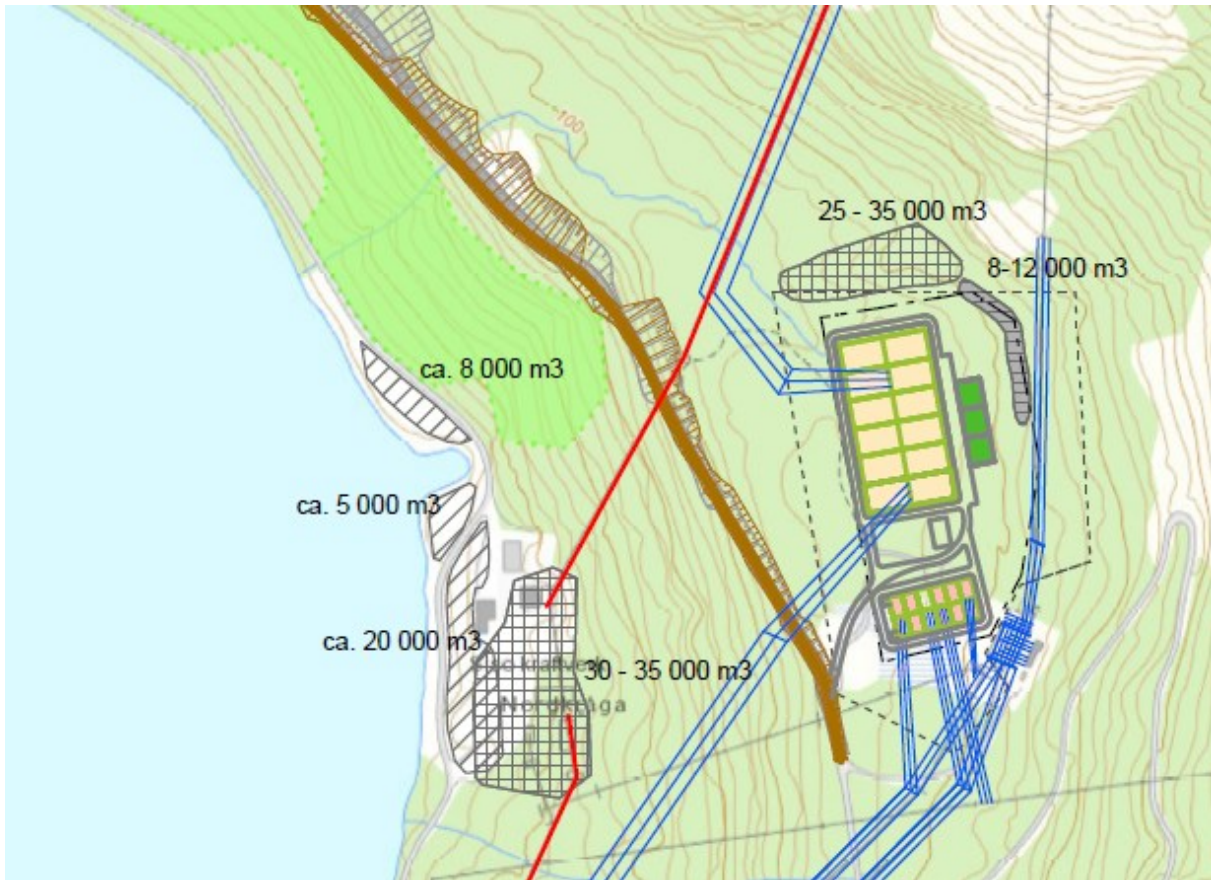
Det er planlagt to permanente massedeponier i området, se figur 4. Det ene vil ligge der dagens transformatorstasjon ved Siso kraftverk står i dag. Dette vil dekke et areal på ca. 10 dekar og romme

om lag 30-35 000 m³ masser. Deponiets høyde vil være noen få meter, men vil tilpasses omgivelsene og derfor variere noe. Deponiet vil ikke bli særlig ruvende, men deponiet vil bli synlig i mange år dersom det ikke dekkes med organiske masser. En slik tildekking med toppmasser vil påskynde gjengroingsprosessen betydelig, og vil gjøre at deponiet glir inn i landskapet langt raskere enn dersom man ikke benytter en slik teknikk. NVE vil derfor sette krav til Statnett om at dette må gjøres, så langt det praktisk lar seg gjøre.

Det andre deponiet er planlagt på Lemmen, like nord for den nye transformatorstasjonen. Her er det et dalsøkk som Statnett mener vil egne seg godt til å fylle masser i. Deponiet vil romme om lag 25-35 000 m³ masser. Statnett skriver i søknaden at de vil skave av organisk materiale der transformatorstasjonen skal bygges, og bruke dette som toppdekke på deponiet. Dette vil gjøre at deponiet raskt vil dekkes av planter, og således ikke synes i særlig grad. NVE mener dette gjør at deponiet ikke vil gi store visuelle virkninger etter at det har grodd igjen. Området består i dag av småvokst bjørkeskog, og NVE er heller ikke her kjent med at det finnes naturmangfold av spesiell interesse

For å håndtere massene under byggingen av stasjonen er det planlagt tre midlertidige deponier på til sammen ca. 7 dekar. Disse vil legges nede ved Straumsvannet. Etter at stasjonen er bygget vil overskuddsmassene flyttes til de permanente deponiene.

NVE mener massene som skal deponeres er av en slik kvalitet at avrenning fra deponiene til Straumvatnet trolig ikke vil bli et problem. Området der de midlertidige deponiene skal ligge består i dag av småskog, og området ligger utenfor naturtypelokaliteten Lembakkan. NVE er ikke kjent med at det finnes rødlistearter eller andre verneverdige naturverdier i dette området, så virkningene av deponiene for naturmiljøet vil bli minimale. NVE mener derfor at når deponiene fjernes og området gror til igjen vil de visuelle ettervirkningene av deponiene være minimale.

Figur 4: De tre midlertidige massedeponiene er tegnet inn med skrå skravering nede ved vannet, og de to permanente deponiene er markert med firkantet skravering. Helt til høyre er rasvollen inntegnet som et grått felt med horisontal skravering.

3.4 Vurderinger av virkninger av rasvollen

Nordvest for stasjonen har Statnett planlagt en rasvoll som blir om lag 100 meter lang og 5-10 meter høy. Ca. 8-12 000 m³ av overskuddsmassene vil bli brukt til å bygge vollen. NVE viser til at Statnett i tilleggssøknaden har vurdert at det er behov for en rasvoll ovenfor transformatorstasjonen. Det er Statnetts eget ansvar som systemeier å ivareta sikkerheten til anlegget, og NVE legger derfor vekt på deres vurdering av behovet for en slik rasvoll. NVE konstaterer at transformatorstasjonen er en viktig komponent i sentralnettet, og at det vil medføre store konsekvenser for samfunnet dersom denne blir satt ut som følge av ras. For nærmere vurdering av stasjonens betydning for sentralnettet vises det til NVEs konsesjonsvedtak for stasjonen av 08.01.2013. NVE konstaterer at vollen også vil kunne bygges av overskuddsmasser fra høydejustering av veien, og at en betydelig mengde masse vil kunne brukes til dette formålet.

Vollen bygges i samme område som det ene permanente massedeponiet, og det er heller ikke her naturmangfold av spesiell allmenn interesse. Vollen vil bli synlig på avstand, men NVE mener at disse virkningen kan dempes dersom vollen dekkes med overflatemasser, slik at vollen raskt vil gro igjen med naturlig vegetasjon. NVE vil derfor sette krav om at Statnett må gjøre dette, så langt det praktisk lar seg gjøre

3.5 Vurderinger av virkninger for reindrift

Nordland fylkeskommune skriver i sin uttalelse at utbygger må ha god dialog med reindriften for å redusere eventuelle negative konsekvenser for næringen, og tiltaket må ikke være til permanent hinder for viktige flyttleier. Til dette svarer Statnett at de har en pågående dialog med reindriften om prosjektet, og det er allerede avtalt at de skal runde kantene i vegens øvre del, slik at reintrekket forbi Lemmen kan opprettholdes. NVE har ikke mottatt uttalelser fra reindriften til denne saken, og antar derfor at de ikke har store motforestillinger mot prosjektet. NVE forutsetter imidlertid at dialogen med reindriften fortsetter, slik at virkningen kan minimaliseres så langt det praktisk lar seg gjøre. Det er også satt vilkår i konsesjonen av 08.01.2013 om at anleggsarbeidet skal koordineres med reinbeitedistriktet for å minimere eventuelle virkninger for flytting av rein gjennom området.

3.6 Vurdering for friluftsliv

Virkninger for klattermiljøet i området er diskutert i kapittel 3.2 under vurderinger av veiløsningen. I tillegg til at området er attraktivt for klatrere er det en lokalitet ca. 1 kilometer vest for stasjonen som heter Urhola. Dette er ei kløft i terrenget som er mye besøkt av turgåere. NVE mener avstanden mellom Urhola og stasjonen gjør at de eneste av tiltakets virkninger for turgåere er visuelle virkninger av massedeponier og rasvoll. NVE mener at tildekking av disse med organisk materiale med frøbank vil gjøre at disse glir inn i landskapet relativt raskt, slik at de visuelle virkningene vil dempes. NVE mener derfor at tiltaket slik det er omsøkt ikke vil medføre særlig ulempe for friluftslivet i området.

3.7 Vurdering av naturmangfold

Vurdering av konsekvenser for biologisk mangfold i denne saken knytter seg i hovedsak direkte arealbeslag og risiko for konsekvenser for rødlistede lav- og plantearter i naturtypelokaliteten Lembakkan.

I henhold til naturmangfoldloven §7 plikter NVE å legge til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 når det skal vurderes om en søknad skal få konsesjon eller ikke. Nedenfor følger en systematisk gjennomgang av dette. For NVEs konkrete vurderinger av naturmangfold for de enkelte områder og delstrekninger vises det til kapitlene 3.2-3.4.

3.7.1 Naturmangfoldloven § 8 - kunnskapsgrunnlaget

Naturmangfoldloven § 8 første ledd krever at vedtak som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget i denne saken bygger på:

- Beskrivelse av tiltaket og vurdering av konsekvenser i søknaden
- Naturbase
- Artskart inkludert artsobservasjoner fra Artsdatabanken
- Norsk rødliste for arter 2015
- Norsk rødliste for naturtyper 2011
- Høringsinnspill fra Fylkesmannen i Nordland og Nordland Fylkeskommune

NVE har som det fremgår av listen over undersøkt naturtyper og arter i det aktuelle området i Naturbase og Artsdatabanken, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. NVE mener at grunnlagsmaterialet for de utredningene som er gjennomført med hensyn til naturmangfold er godt. En viss usikkerhet om

hvorvidt vi besitter fullstendig kunnskap om de biologiske verdiene i influensområdet vil alltid være tilstede. Naturtypelokaliteten Lembakkan er imidlertid et godt undersøkt område. NVE vurderer at den samlede dokumentasjonen som foreligger gir tilstrekkelig grunnlag for å drøfte og vurdere effekten kraftledningen har på naturmangfoldet ut fra sakens omfang og risikoen for skade, i samsvar med naturmangfoldloven § 8. NVE mener derfor at kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold er tilstrekkelig til å kunne fatte vedtak i denne saken.

NVE mener det ikke er behov for å legge føre-var-prinsippet i §9 til grunn, tatt i betraktning at vi mener at kunnskapsgrunnlaget er godt nok, og at konsekvensene for naturmangfold er godt nok utredet.

3.7.2 Naturmangfoldloven §10 - samlet belastning på økosystemer

Etter naturmangfoldloven § 10 skal påvirkningene av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen det er eller vil bli utsatt for. I følge forarbeidene (Ot.prp. 52 (2008-2009) s. 81-382) er det effekten på naturmangfoldet som skal vurderes i prinsippet om samlet belastning, ikke det enkelte tiltaket som sådan. For å kunne gjøre dette er det nødvendig med kunnskap om andre tiltak og påvirkningen på økosystemet, hvor det både skal tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede fremtidig inngrep.

Tiltaket medfører inngrep i et meget begrenset område, og NVE kjenner ikke til at det er planlagt andre inngrep enn selve transformatorstasjonen som vil påvirke de samme område som de omsøkte tiltakene. Hele anlegget med ny transformatorstasjon, oppgradert vei, rasvoll og massedeponier vil fremstå som ett helhetlig anlegg med en gitt virkning for naturmiljøet. Imidlertid er det det direkte arealbeslaget med påfølgende fjerning av enkeltindivider av rødlistede plante- og lavarter som utgjør virkningene for naturmiljøet i området. De ulike anleggsdelene vil ikke virke inn på det samme arealet, slik at det ikke vil oppstå noe sumvirkninger på naturmiljøet fra de ulike anleggsdelene. Det er i hovedsak veien som berører mest verdifullt naturmangfold, og NVE mener den løsningen som er valgt ikke vil medføre fare for at konkrete arter forsvinner fra området..

3.7.3 Naturmangfoldloven §§ 11 og 12 - kostnadene ved miljøforringelse, miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Naturmangfoldloven § 11 tilsier at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse. NVE har anledning til å legge føringer i konsesjoner for eventuelle avbøtende tiltak som reduserer virkninger for naturmangfoldet.

I naturmangfoldlovens § 12 står det at skader på naturmangfoldet skal unngås ved bruk av driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en samlet vurdering gir de beste samfunnsmessige resultatene. NVE legger til grunn at konsesjonsbehandlingen skal medføre at tiltaket lokaliseres der de samfunnsmessige ulempene blir minst, jf. energilovforskriften § 1-2. Samtidig vil NVE i tillatelsen legge føringer for hvilke hensyn Statnett må gjennomføre for å minimere skadene på blant annet naturmangfoldet. Disse er:

- Bruk av naturfaglig kompetanse for å gjennomføre botaniske undersøkelser før anleggsstart
- Krav om Miljø-, transport og anleggsplan som skal beskriver hvordan organiske toppmasser kan legges til side og benyttes til tildekking av permanente massedeponier og rasvoll

På bakgrunn av dette mener NVE at naturmangfoldloven §§ 11 og 12 er hensyntatt.

3.7.4 Naturmangfold – oppsummering

NVE har vurdert at veiløsningen slik den nå er omsøkt i stor grad vil hensynta naturtypelokaliteten Lembakkan. Enkelte skader på naturtypelokaliteten kan imidlertid forekomme, da anleggsarbeidet vil foregå helt inntil lokaliteten. Hogst langs veien nært inntil naturtypen vil kunne endre fuktighetsgradienten inn i skogen, noe som vil kunne medføre at enkelte lavlokaliteter vil kunne gå tapt til tross for at de ikke blir berørt direkte. NVE legger vekt på at Fylkesmannen i Nordland mener traseen er akseptabel, og anbefaler bygging av veien etter dette alternativet. NVE mener at Statnetts plan om å foreta botaniske undersøkelser i forkant av anleggsarbeidet i stor grad vil kunne forebygge skader som kan oppstå som følge av anleggsarbeid på naturtypen og rødlistede arter i området. På bakgrunn av dette mener NVE at de skader som vil kunne oppstå i naturtypen eller på rødlistede arter er akseptable og vesentlig mindre sammenliknet med den tidligere konsesjonsgitte veiløsningen, og andre veiløsninger Statnett har undersøkt.

3.8 Miljø,- transport og anleggsplan

Det er allerede stilt krav om at Statnett må utarbeide en Miljø,- transport og anleggsplan for utbyggingen av transformatorstasjonen. Dette kravet stilte NVE i vedtak av 08.01.2013. NVE mener tiltakene med veien, massedeponier og skredvoll som nå er omsøkt også må inkluderes i planen. Herunder skal det spesielt legges vekt på å beskrive hvordan stedegne organiske toppmasser kan fjernes under anleggsarbeidet for så å benyttes som toppdekke på permanente massedeponier og tipp. Toppmassene kan hentes fra området hvor det permanente massedeponiet og rasvollen ved Lemmen skal anlegges, samt fra områder som omfattes av breddeutvidelse av veien. Videre skal Statnett i arbeidet med MTA-planen ha dialog med Bodø klatreklubb og reindriftsnæringen i området, for så langt det lar seg praktisk gjøre kunne hensynta deres interesser under anleggsarbeidet.

4 NVEs avveiinger, konklusjon og vedtak om søknad etter energiloven

Det er nødvendig å bygge en ny vei frem til konsesjonsgitte Salten transformatorstasjon både for å kunne gjennomføre anleggsarbeidet og for videre drift av transformatorstasjonen. NVE konkluderer med at de viktigste motforestillingene mot den konsesjonsgitte veitraseen var virkninger for naturmiljø og klatreinteresser, og at disse i all hovedsak kan unngås ved å oppgradere den eksisterende veien som omsøkt. NVE legger vekt på at Fylkesmannen, Fylkeskommunen og Bodø klatreklubb anbefaler den omsøkte løsningen. NVE vil derfor gi Statnett konsesjon til å bygge veien etter den omsøkte løsningen.

NVE har også vurdert virkninger for massedeponier og rasvoll, og konstaterer at disse i hovedsak vil dreie seg om visuelle virkninger som vil kunne avbøtes ved tildekking med organiske toppmasser.

4.1 NVEs vedtak

I medhold av energiloven gir NVE konsesjon til å bygge og drive følgende anlegg i tilknytning til Salten transformatorstasjon:

- **Ny adkomstvei med utgangspunkt i eksisterende vei (omtalt som alternativ 6 i Rambøls rapport vedlagt søknaden).**

- Et permanent massedeponi på 30 – 35 000 m³ på tomten til dagens stasjonsanlegg ved Siso kraftverk
- Et permanent massedeponi på 25 – 35 000 m³ nord for nye Salten transformatorstasjon
- Tre midlertidige massedeponier ved dagens stasjonsanlegg ved Siso kraftverk
- Rasvoll nordøst for ny Salten transformatorstasjon.

Anleggene skal i hovedsak være som vist på situasjonsplan i figur 1 i dette dokumentet.

Konsesjonen gis med følgende vilkår:

- Det skal foretas botaniske undersøkelser før anleggsstart
- Tiltakene skal inkluderes i Miljø-, transport og anleggsplan i konsesjon til transformatorstasjonen av 08.01.2013. Planen skal spesielt beskrive hvordan stedeegne organiske masser kan brukes på toppen av permanente massedeponier, skredvoll og skjæringer langs veien. Planen skal også beskrive hvordan interessene til Bodø klatreklubb og reindriftsnæringen kan ivaretas.

5 NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

Ekspropriasjon innebærer at en grunneier/rettighetshaver må gi fra seg eiendomsrettigheter eller andre rettigheter uten å godta dette frivillig, mot at det i en etterfølgende skjønssak fastsettes erstatning. Dette vil kunne skje dersom grunneier/rettighetshaver og søker ikke lykkes i å forhandle seg fram til minnelige avtaler. NVE forutsetter at tiltakshaver forsøker å komme frem til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere jf. oreigningslova § 12.

5.1 Hjemmel

Statnett har i medhold av oreigningslova § 2 nr. 19 søkt om tillatelse til å foreta ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de omsøkte elektriske anleggene, herunder rettigheter for lagring, atkomst og transport. Oreigningslova § 2 nr.19 gir hjemmel til å ekspropriere *«så langt det trengst til eller for (...) varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg.»*

Bestemmelsen gir NVE hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter for å bygge og drive de omsøkte anleggene. Totalt blir seks grunneiere/rettighetshavere berørt av tiltakene som NVE meddeler konsesjon til. Dette inkluderer også reindriftsinteressene i området.

5.2 Omfang av ekspropriasjon

Søknaden gjelder ekspropriasjon til nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift/vedlikehold, herunder rettigheter for lagring, atkomst, ferdsel og transport i forbindelse med bygging og drift/vedlikehold av de omsøkte anleggene.

Statnett søker om ekspropriasjon til eiendomsrett for følgende arealer:

- Ca. 23 000 m² til utvidelse av vei
- Ca. 14 500 m² til permanente massedeponi
- Ca. 1 300 m² til rasvoll

Statnett søker om ekspropriasjon til bruksrett for følgende arealer:

- Ca. 6 000 m² til midlertidig massedeponi

Statnett opplyser i epost av 16.12.2016 at rettigheter for lagring, atkomst, ferdsel og transport i forbindelse med bygging og drift/vedlikehold vil berøre ca. 21 000 m² dersom det legges til grunn 10 meter anleggsbelte rundt anleggene.

5.3 Interesseavveining

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter oreigningslova § 2 annet ledd: «*Vedtak eller samtykke kan ikkje gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.*» Dette innebærer at samtlige skader og ulemper de omsøkte anlegg medfører, skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

Statnett har søkt om ekspropriasjon for alle tiltakene det er søkt om konsesjon til. Det vil være disse løsningene som til sammen skal vurderes ved den interesseavveining som skal gjøres for å ta stilling til ekspropriasjon. Det vil videre være den løsning det er gitt konsesjon for som danner utgangspunktet for interesseavveiningen.

5.3.1 *Vurderinger av virkninger av konsesjonsgitt anlegg*

NVE mener de tiltakene det gis tillatelse til er de alternativene som gir minst virkninger for berørte grunneiere. Ved å utvide eksisterende vei og benytte den gamle transformator tomten til permanent massedeponi vil det arealet som må erverves fra grunneierene minimeres til kun det som er nødvendig for å gjennomføre tiltakene. NVE kan ikke se at det er andre alternativer som gir mindre ervervet areal.

5.3.2 *Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade*

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse i forsynings-sikkerhet avveies mot hensynet til de grunneiere eller rettighetshavere som blir berørt og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand, se kapittel 3.

Enkeltpersoner blir i varierende grad direkte berørt av bygging og drift av de anleggene det er gitt konsesjon til. NVE mener allikevel at de samfunnsmessige fordelene ved dette tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver. NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordeler ved de anlegg det er gitt konsesjon til utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre.

5.4 NVEs samtykke til ekspropriasjon

Det foreligger grunnlag etter oreigningslova § 2 annet ledd, jf. § 2 nr. 19 til å gi samtykke til ekspropriasjon for de anleggene Statnett har søkt om. Det vises til vedtak om samtykke til ekspropriasjon, ref. NVE 201100850--96.

NVE gjør samtidig oppmerksom på at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom begjæring av skjønn ikke er framsatt innen ett år etter endelig vedtak er fattet, jf. oreigningslova § 16.

NVE forutsetter at Statnett forsøker å komme fram til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere. Dersom dette ikke er mulig, skal den enkelte grunneier kompenseres gjennom skjønn.

5.5 Forhåndstiltredelse

Statnett søker også om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25. Forhåndstiltredelse innebærer at tiltakshaver kan sette i gang anleggsarbeidet før skjønn er avholdt/erstatning er fastsatt.

Normalt forutsetter samtykke til forhåndstiltredelse at skjønn er begjært. NVE har foreløpig ikke realitetsbehandlet denne delen av søknaden, og vil avgjøre søknaden om forhåndstiltredelse når skjønn eventuelt er begjært.

Vedlegg A - Oversikt over lovverk og behandlingsprosess

A.1 Energiloven

For å bygge, eie og drive elektriske anlegg kreves det konsesjon etter energiloven § 3-1. NVE er delegert myndighet til å treffe vedtak om å bygge og drive elektriske anlegg, herunder kraftledninger og transformatorstasjoner.

A.2 Oreigningslova

Tiltakshaver har også søkt om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse etter oreigningslova. I utgangspunktet skal tiltakshaver forsøke å inngå minnelige avtaler med grunneiere og rettighetshavere for å sikre seg nødvendige rettigheter til bygging, drift og vedlikehold av de elektriske anleggene. For det tilfelle det ikke er mulig å inngå minnelige avtaler med alle grunneiere og rettighetshavere, vil det være nødvendig med ekspropriasjonstillatelse for å kunne gjennomføre tiltaket. Etter oreigningslova § 2 nr. 19 er kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg mulige ekspropriasjonsformål. I tillegg til ekspropriasjon er det vanlig å søke om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25, som innebærer en tillatelse til å iverksette ekspropriasjonsinngrep før det foreligger rettskraftig skjønn. Det er NVE som er ansvarlig for behandlingen etter oreigningslova.

A.3 Samordning med annet lovverk

A.3.1 Plan- og bygningsloven

Kraftledninger og transformatorstasjoner med anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1 er ikke omfattet av lovens plandel. Lovens krav til konsekvensutredninger og krav til kartfesting gjelder fortsatt. Unntaket betyr at:

- konsesjon kan gis uavhengig av planstatus
- det ikke skal utarbeides reguleringsplan eller gis dispensasjon
- det ikke kan vedtas planbestemmelser for slike anlegg

Vedtak om elektriske anlegg som krever anleggskonsesjon skal kun fattes av energimyndighetene. De øvrige myndigheter er høringsinstanser. Statlige, regionale og lokale myndigheter får etter ikrafttredelse av den nye loven innsigelsesrett og klagerett på NVEs konsesjonsvedtak etter energiloven, jf. energiloven § 2-1.

Behandlingsreglene for kraftledninger skal praktiseres for elektriske anlegg med tilhørende konstruksjoner og nødvendig adkomst. Dette innebærer at adkomstveier som er nødvendig for driften av energianleggene skal inntegnes på konsesjonskartet, behandles samtidig med anlegget for øvrig og inngå i konsesjonsvedtaket. Disse skal ikke behandles etter plan- og bygningsloven, under forutsetningen at disse veiene gis en betryggende behandling etter energiloven, der berørte interesser gis mulighet for å gi sine innspill. Veier som ikke inngår i prosessen fram til konsesjonsvedtaket, skal framlegges i detaljplaner som følger opp konsesjonsvedtaket, eller behandles av kommunene etter plan- og bygningsloven.

Selv om nettanlegg kan etableres uavhengig av innholdet i eksisterende arealplaner, betyr ikke at det er likegyldig for utbygger eller NVE hvilken arealbruk som berøres og hvilke planer som foreligger. Eksisterende bruk av arealene er som før en viktig del av de reelle hensynene som skal ivaretas når alternative traseer vurderes og en konsesjonsavgjørelse fattes. Foreliggende regulering til vern kan for

eksempel være en viktig grunn til å unngå dette arealet, men planen gir ingen absolutte krav om å unngå arealet.

Elektriske anlegg som er unntatt fra plan- og bygningsloven skal i kommunale plankart fremtre som hensynssoner, noe som betyr at det skal registreres kraftledninger med tilhørende byggeforbudssoner i samsvar med regelverket til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. På kart vil ledninger være vist som et skravert område. Tidligere framstilling av ledninger som planformål (spesialområde, fareområde) med egne farger skal fases ut. Planformål ved ledninger skal framstilles ut fra forutsatt bruk av arealet i området for øvrig.

Kraftledninger med anleggskonsesjon er også unntatt fra byggesaksdelen i plan- og bygningsloven. Unntaket gjelder elektriske anlegg, som er en fellesbetegnelse på elektrisk utrustning og tilhørende byggtekniske konstruksjoner. Konstruksjoner som ikke har betydning for drift og sikkerhet ved de elektriske anleggene vil derfor omfattes av byggesaksbestemmelsene. Enkelte byggverk tilknyttet transformatorstasjoner vil dermed fortsatt kunne kreve byggesaksbehandling fra kommunen. I denne saken har ikke Statnett søkt om slike byggverk.

A.3.2 Kulturminneloven

Alle fysiske inngrep som direkte kan påvirke kulturminner eller kulturlandskap, skal avklares mot kulturminneloven (kulml.) før bygging. Generelt skal det være gjennomført undersøkelser i planområdet for å avdekke mulige konflikter med automatiske fredete kulturminner, jf. kulml. § 9. Eventuelle direkte konflikter mellom det planlagte tiltaket og automatisk fredete kulturminner, må avklares gjennom en dispensasjonssøknad etter kulturminneloven.

A.3.3 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den. 1. juli 2009, og skal erstatte blant annet naturvernloven. Naturmangfoldloven omfatter all natur og alle sektorer som forvalter natur eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen.

Lovens formål er å ta vare på naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser gjennom bærekraftig bruk og vern. Loven skal gi grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, både nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur. Loven fastsetter alminnelige bestemmelser for bærekraftig bruk, og skal samordne forvaltningen gjennom felles mål og prinsipper. Loven fastsetter videre forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning.

Prinsippene i naturmangfoldloven skal trekkes inn i den skjønsmessige vurderingen som foretas når det avgjøres om konsesjon etter energiloven skal gis, til hvilken løsning og på hvilke vilkår. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Det skal fremgå av begrunnelsen hvordan prinsippene om bærekraftig bruk er anvendt som retningslinjer. Tiltakets betydning for forvaltningsmål for naturtyper, økosystemer eller arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5 drøftes der det er aktuelt. Miljøkonsekvensene av tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte tiltaket og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

Vedlegg B – Sammenfatning av høringsuttalelser

Konsesjonssøknad og søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse, ble sendt på høring de 12.04.2016. Fristen for å komme med merknader ble satt til 06.06.2016.

Følgende instanser fikk søknaden på høring:

Bodø klatreklubb, Fauske klatreklubb, Norges klatreforbund, FNF Nordland, Friluftslivets fellesorganisasjon, Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune, Storskog/Sjunkfjell reinbeitedistrikt, Reindriftsforvaltningen i Nordland, Riksantikvaren, Salten friluftsråd, Sametinget, Statens vegvesen og Sørfold kommune.

Underveis i saksbehandlingen oppdaget NVE at Statnett ikke hadde orientert berørte grunneiere om planene og den offentlige høringen. NVE bad derfor Statnett om å sende NVEs høringsbrev til disse. Grunneierne fikk høringsfrist til 1. desember 2016.

Innkommne merknader

NVE mottok seks høringsuttalelser til konsesjonssøknaden. Samtlige uttalelser er sammenfattet under. Statnett kommenterte uttalelsene i brev/e-post av 19.08.2016. Kommentarene fra søker er sammenfattet under de respektive uttalelsene.

Kommunale og regionale myndigheter

Fylkesmannen i Nordland skriver i brev, datert 09.06.2016, at det veialternativet som er omsøkt i tilleggssøknaden i hovedsak følger eksisterende veitrasé, og medfører derfor betydelig mindre inngrep i den viktige naturtypen *boreal regnskog med lauvtrær*. Ingen av de registrerte lokalitetene av granfjell blir direkte berørt av inngrepet. Fylkesmannen peker imidlertid på at selv om forekomsten av granfjell ikke blir direkte påvirket av tiltaket, vil en utlufting av området som følge av utvidelse av den eksisterende veien kunne true de nærmeste lokalitetene. Likevel ser Fylkesmannen at det vil være av samfunnsmessig betydning at Salten transformatorstasjon blir realisert, og de mener at et annet veialternativ vil være betydelig mer krevende og kostbart enn det nå omsøkte alternativet. Fylkesmannen vil derfor ikke ha innsigelse mot den foreliggende søknaden. Imidlertid ber Fylkesmannen NVE om å stille krav til at det utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) for å ivareta de botaniske verdiene som knyttes til den viktige forekomsten av boreale regnskog med lauvtrær. Fylkesmannen mener det i denne sammenheng bør foretas en særskilt kartlegging av botaniske verdier i randsonen til anlegget. Det bør også stilles krav til oppfølgende undersøkelser etter fem år.

Statnetts kommentarer:

Det er allerede stilt krav om utarbeidelse av MTA-plan i denne saken. Statnett ønsker også å ta mest mulig hensyn til de botaniske forekomstene i området. Vi kan derimot ikke garantere at enkeltforekomster av arter blir berørt. Ved utarbeidelse av MTA-plan vil vi benytte firma med naturfaglig kompetanse til å gjøre botaniske registreringer, og de skal i samarbeid med Statnetts anleggsplanleggere vurdere tiltak knyttet til konkrete botaniske enkeltlokaliteter. Vi vil også gjennomføre tilsvarende etterundersøkelser av de naturfaglige verdiene etter fem år. Vi ønsker å presisere at det er langs adkomstvegen de botaniske verdiene er registrert og at det kun skal gjøres undersøkelser langs adkomstvegen.

Nordland fylkeskommune skriver i uttalelse, datert 16.06.2016, at de anbefaler NVE å gi konsesjon til det omsøkte tiltaket. De mener imidlertid at ved detaljplanlegging skal biolog og representant fra klatreklubben inkluderes i arbeidet, for å unngå at viktige rødlistearter eller buldresteinene ødelegges. Utbygger bør samarbeide med reindriftsnæringen for å redusere eventuelle negative konsekvenser for reindriften, og tiltaket må ikke være til permanent hinder for viktige flyttleier. Veitrasé må tilpasses slik at man unngår store skjæringen og fyllinger, og det må gjennomføres biologisk befaringsundersøkelser før det deponeres masser her. De skriver også at det foreligger en aktsomhetsplikt dersom det under anleggsarbeidet skulle finnes automatisk fredede kulturminner.

Statnetts kommentarer

- a) Som sagt i kommentarene til Fylkesmannens uttalelse vil vi involvere naturfaglig kompetanse ved utarbeidelse av MTA-plan. Vi har allerede god kontakt med Bodø klatreklubb, og vil involvere dem i detaljplanlegging av adkomstvegen.
- b) Dette er et standard krav som Statnett vil følge opp.
- c) Statnett har allerede god dialog med reinbeitedistriktet. .
- d) Statnett vil benytte naturfaglig kompetanse til å gjennomgå arealet for planlagt massedeponi på Lemmen.

Sametinget skriver i uttalelse, datert 06.06.2016, at de ikke kan se at det er fare for at det omsøkte tiltaket kommer i konflikt med automatisk fredede samiske kulturminner. Sametinget har derfor ingen merknader til tiltaket, men minner om at dersom slike kulturminner skulle dukke opp under anleggsarbeidet må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget omgående.

Interesseorganisasjoner

Bodø klatreklubb skriver i uttalelse, datert 02.06.2016, at Straumvassbotn er en av de bedre lokalitetene for buldring i Norge, og utformingen og steinkvaliteten på buldresteinene er av eksepsjonell kvalitet. Området er hyppig besøkt av lokale og tilreisende klatrere. Klatreklubben har vurdert de ulike veialternativene som er omtalt i søknaden, og anbefaler den omsøkte løsningen med oppgradering av eksisterende vei. Alternativet innebærer betydelig mindre konsekvenser for buldreområdet enn det opprinnelige konsesjonsgitte alternativet. Likevel vil enkelte steiner som ligger nær veien kunne bli ødelagt som følge av veiutvidelse, skjæring og fyllinger. De ber om at et detaljert kart over buldresteinene tas med i en miljø-, transport- og anleggsplan, slik at en kan unngå å ødelegge steiner som ligger nær veien.

Statnetts kommentarer

Statnett har hatt dialog med Bodø klatreklubb i forbindelse med planlegging av anlegg og veg. Statnett har allerede fått oversendt shapefiler med stedfesting av alle buldresteinene i området. Vi vil ha dialog med klatreklubbene i detaljplanlegging og utarbeidelse av MTA-plan, med tanke på å unngå skade på buldresteinene.

Salten friluftsråd viser i sin uttalelse, datert 01.06.2016, til «kartlegging og verdisetting av friluftsområder».

Statnetts kommentarer

Vi har sjekket friluftsområdene som ligger inne i Naturbase. Veggen langs Straumsvatnet er avmerket som svært viktig friluftsområde, og er det eneste som vil bli direkte berørt av anlegget. Det er stor

rasfare på denne vegen mellom Lemmen og Straumen, og det er skilting om dette ved Straumen. Statnett planlegger å etablere rasgjerde på de mest rasfarlige strekningene, og dette vil gjøre det betydelig tryggere å ferdes langs vegen. I anleggsfasen må det påregnes redusert fremkommelighet og en dårligere friluftslivsopplevelse ved ferdsel langs Straumsvatnet. I driftsfasen vil friluftsoopplevelsen i stor grad bli som i dag.

Andre

Statens vegvesen skriver i sin uttalelse, datert 19.04.2016, at tiltaket ikke berører deres interesser, og at de derfor ikke har merknader til planen.

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Anleggskonsesjon

Meddelt:

Statnett SF

Organisasjonsnummer: 962 986 633

Dato:

Varighet: 20.01.2047

Ref: NVE 201100850-92

Kommune: Sørfold

Fylke: Nordland

I medhold av lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 3-1, jf. forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 3-1 og delegering av myndighet fra Olje- og energidepartementet i brev av 24.10.2011, gir Norges vassdrags- og energidirektorat under henvisning til søknad av 15.03.2016 og vedlagt notat *Bakgrunn for vedtak* av i dag, anleggskonsesjon til Statnett SF.

Anleggskonsesjonen gir rett til å bygge og drive følgende elektriske anlegg:

Salten transformatorstasjon med:

- To transformatorer hver med ytelse 250 MVA og omsetning 420/132 kV
- En reaktor RT1 med ytelse 80 MVAr
- Fem bryterfelt med nominell spenning 420 kV
- Fem bryterfelt med nominell spenning 132 kV
- Et nytt enetasjes kontrollhus med servicedel med grunnflate 380 m², og et lager med grunnflate 220 m².
- En ca. en kilometer lang adkomstvei med utgangspunkt i eksisterende vei (omtalt som alternativ 6 i Rambøls rapport vedlagt søknaden).
- Et permanent massedeponi på 30 – 35 000 m³ på tomten til dagens stasjonsanlegg ved Siso kraftverk
- Et permanent massedeponi på 25 – 35 000 m³ nord for nye Salten transformatorstasjon
- Tre midlertidige massedeponier ved dagens stasjonsanlegg ved Siso kraftverk
- Rasvoll nordøst for ny Salten transformatorstasjon.
- Nødvendig høyspennings apparatanlegg

Anleggene skal i det vesentligste være som vist på kart merket ”Adkomstveg og ny tomt for trafostasjon”, i målestokk 1:4000 i A3 utarbeidet av Rambøll Norge AS datert 26.02.2010. Utformingen av kontrollhuset skal i det vesentligste være som vist på fasadetegninger merket ”Salten transformatorstasjon. SAL_ Kontrollhus og lager. Fasader”, i målestokk 1:150 i A1 datert 15.12.11. Adkomstvegen skal utføres i tråd med kart merket ”Adkomstveg til ny transformatorstasjon”, utarbeidet av Rambøll Norge AS, datert 08.12.09.

Anleggskonsesjonen gir også rett til å legge om:

- Ca. 700 meter av eksisterende 420 kV-ledningen Salten-Svartisen inn til nye Salten transformatorstasjon.
- Ca. 200 meter av eksisterende 420 kV-ledningen Salten-Kobbelv inn til nye Salten transformatorstasjon.
- Ca. 120 meter av eksisterende 132 kV-ledningen Salten-Valljord I inn til nye Salten transformatorstasjon.

- Ca. 120 meter av eksisterende 132 kV-ledningen Salten-Valljord II inn til nye Salten transformatorstasjon.
- Eksisterende 132 kV-ledningene fra Siso koblingsanlegg til nye Salten transformatorstasjon.

Kraftledningene skal i det vesentlige være som vist på kart merket ”Linjeføring inn og ut av ny Trafo”, datert 28.04.2010 i målestokk 1:4000.

Kart, planer og tegninger er vedlagt konsesjonsdokumentet.

Anleggskonsesjon meddelt Statnett SF den 08.01.2013, NVE ref. 201100850-55, bortfaller herved.

I tillegg til de til enhver tid gjeldende vilkår fastsatt i eller i medhold av energiloven, fastsettes med hjemmel i energiloven § 3-5 følgende spesielle vilkår:

1. Konsesjonens varighet

Tillatelsen gjelder inntil 20.01.2047.

2. Idriftsettelse av anlegget

Anlegget må være fullført og satt i drift innen 5 år fra endelig konsesjon.

Konsesjonæren plikter å sende melding til systemansvarlig straks anlegget er satt i drift eller ved endringer i eksisterende anlegg i regional- og sentralnettet. Meldingen skal inneholde opplysninger ihht gjeldende krav fra systemansvarlig.

3. Miljø-, transport- og anleggsplan

Anlegget skal bygges, drives, vedlikeholdes og nedlegges i henhold til en miljø-, transport- og anleggsplan som utarbeides av konsesjonæren og godkjennes av NVE. Arbeider relatert til anlegget kan ikke settes i gang før miljø-, transport- og anleggsplanen er godkjent av NVE.

Planen skal utarbeides i samsvar med NVEs veileder om utarbeidelse av miljø-, transport- og anleggsplan for bygging av anlegg med konsesjon etter energiloven.

Planen skal utarbeides i samarbeid med berørt kommune, grunneiere og andre rettighetshavere.

Planen skal beskrive og drøfte:

- Så langt det er mulig skal det gjennomføres begrenset hugging ved bygging av adkomstvegen. Det skal utvises spesielle hensyn i naturtypen gammel lauvskog i lokaliteten Lembakkan.
- Det skal brukes stedeagne masser på toppen av nye fyllinger langs adkomstvegen, og på rasvoll og permanente massedeponier.
- Nødvendige skjæringer for å bygge den nye adkomstvegen skal minimeres i så stor grad som mulig.
- Det skal tas hensyn til eksisterende buldresteiner i den grad det er mulig.
- Statnett skal ha kontakt med reindriftsnæringen slik at hensyn til reindriften blir ivaretatt i så stor grad som mulig. Anleggsarbeidene skal koordineres med reinbeitedistriktet for å minimere eventuelle ulemper for flytting av rein gjennom området.
- Det skal foretas botaniske undersøkelser før anleggsstart.

Planen skal gjøres kjent for entreprenører. Konsesjonæren har ansvaret for at planen følges.

Anlegget skal til enhver tid holdes i tilfredsstillende driftsmessig stand i henhold til miljø-, transport- og anleggsplanen og eventuelt andre vilkår/planer.

Konsesjonæren skal foreta en forsvarlig opprydding og istandsetting av anleggsområdene. Oppryddingen skal være ferdig senest 2 år etter at anlegget eller deler av anlegget er satt i drift.

Tilsyn med bygging, drift, vedlikehold og nedleggelse av anlegget er tillagt NVE. Utgifter forbundet med NVEs godkjenning av planen, og utgifter til tilsyn med overholdelse av planen dekkes av konsesjonæren.

4. Sanering av anlegg

Eksisterende Salten transformatorstasjon ved Straumvatnet og eksisterende 132 kV ledning mellom Salten transformatorstasjon og Siso koblingsanlegg skal saneres og området tilbakeføres til naturen. Saneringen skal være ferdig senest 2 år etter at ny Salten transformatorstasjon er i drift. Om Statnett SF og Siso Energi AS kommer til enighet om overdragelse av eksisterende kontrollhus skal ikke dette saneres.

5. Fotodokumentasjon

Innstrekket av eksisterende og ny 420 kV Salten-Svartisen skal fotodokumenteres med representative fotografier av ledningen slik den oppleves i landskapet i dag. For nye fotografier skal det lages fotojournal.

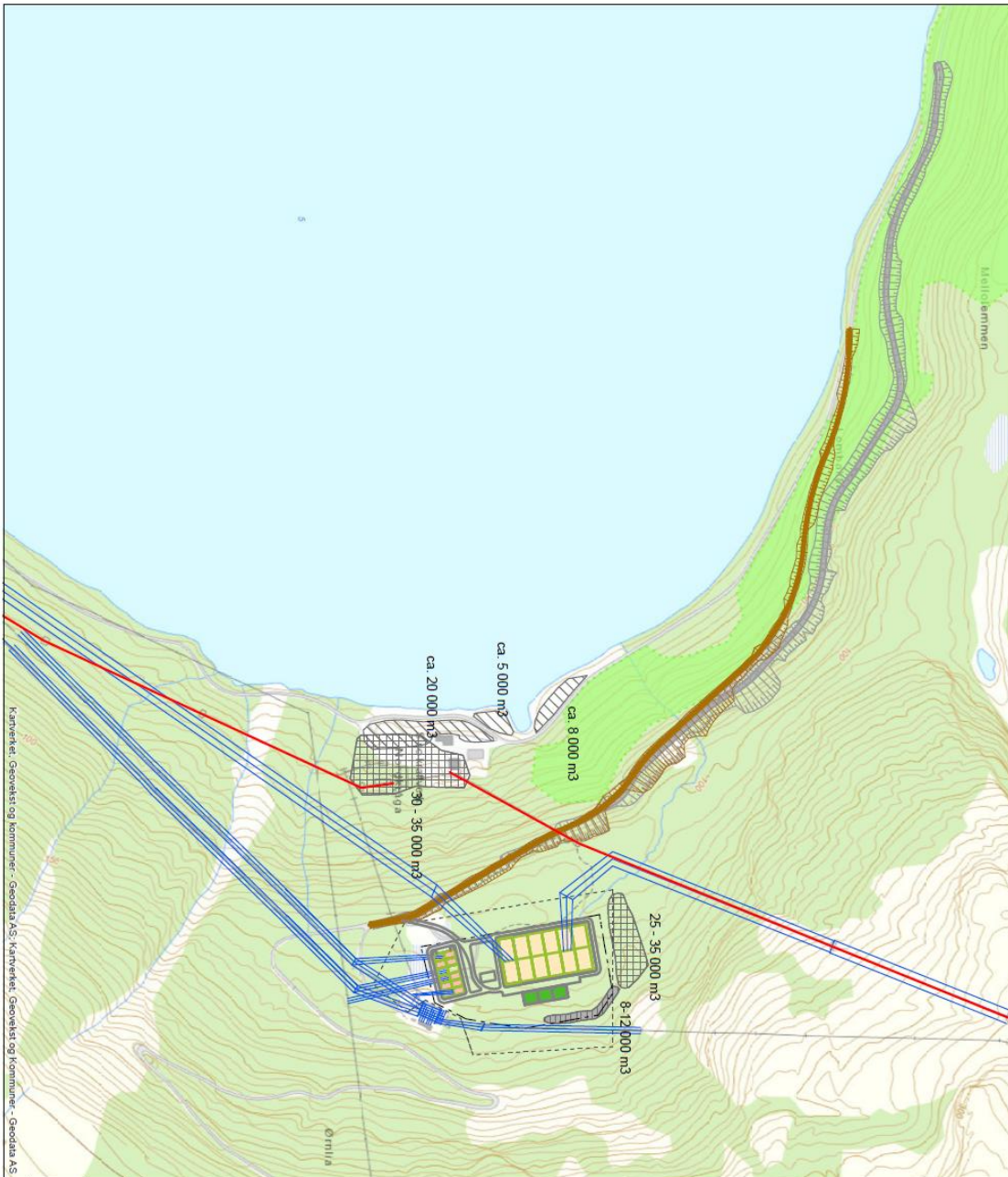
Rune Flatby
avdelingsdirektør

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

Vedlegg:

Klageadgang

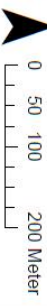
Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. fvl. kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

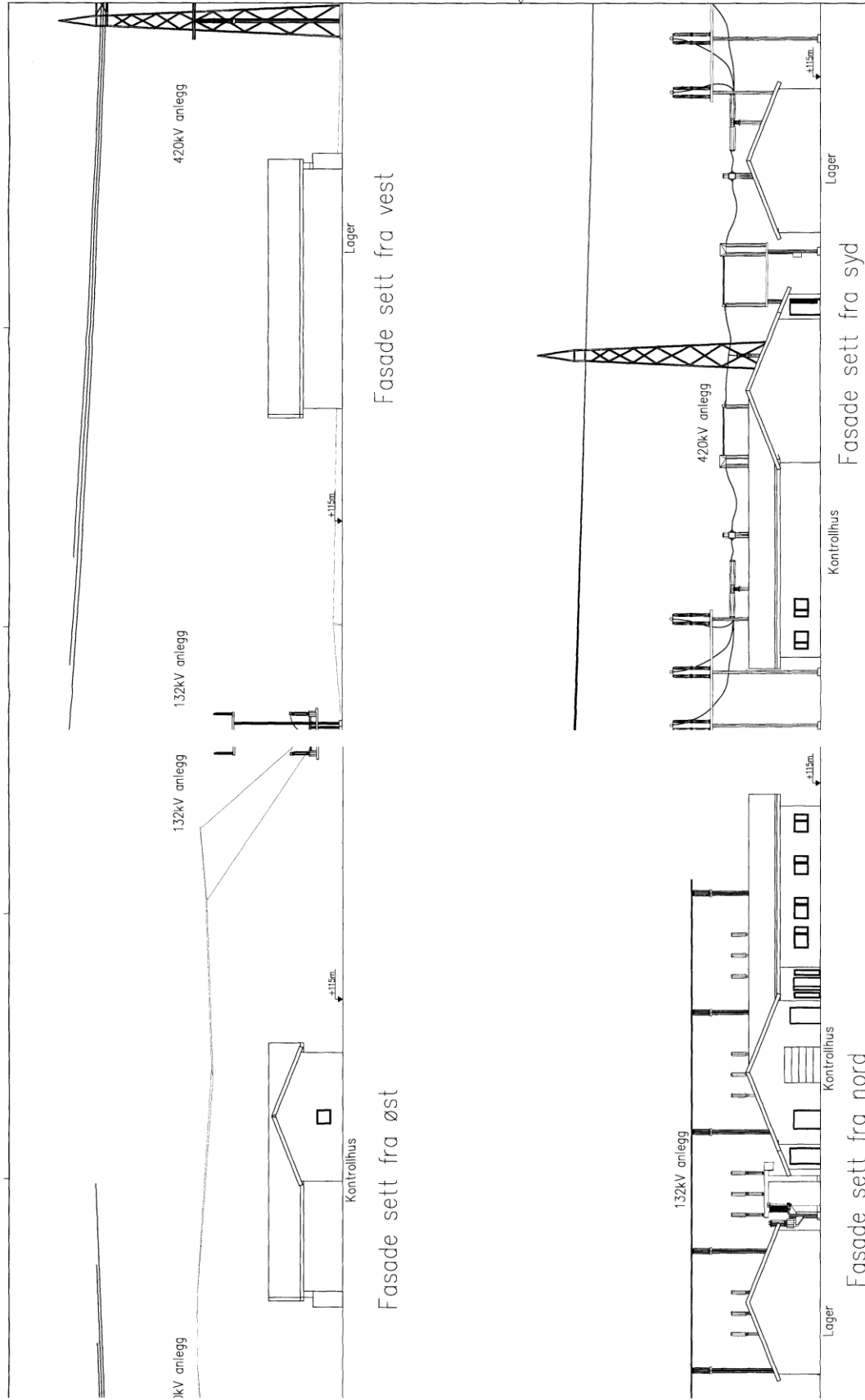
Kartverket, Geovest og kommuner - Geodata AS, Kartverket, Geovest og kommuner - Geodata AS

Tegnforklaring

- Ledning**
- Dagens 420 kV, fjernes
- Nye anlegg**
- Nye ledninger
- Avgrensning bryterfelt
- Interne veier
- Adkomstveg, ny løsning**
- Veg
- Skjæring og fylling
- Adkomstveg, omsøkt og påklaget**
- Veg
- Skjæring og fylling
- Grenser og gjerdet**
- Nytt gjerdet
- Ny eiendomsgrænse
- Tekniske installasjoner**
- Apparatanlegg 132 kV
- Transformatorstøt
- Apparatanlegg 420 kV
- Massedeponi**
- Permanent deponi
- Rasvull
- Midlertidig deponi
- Avgrensning naturtype

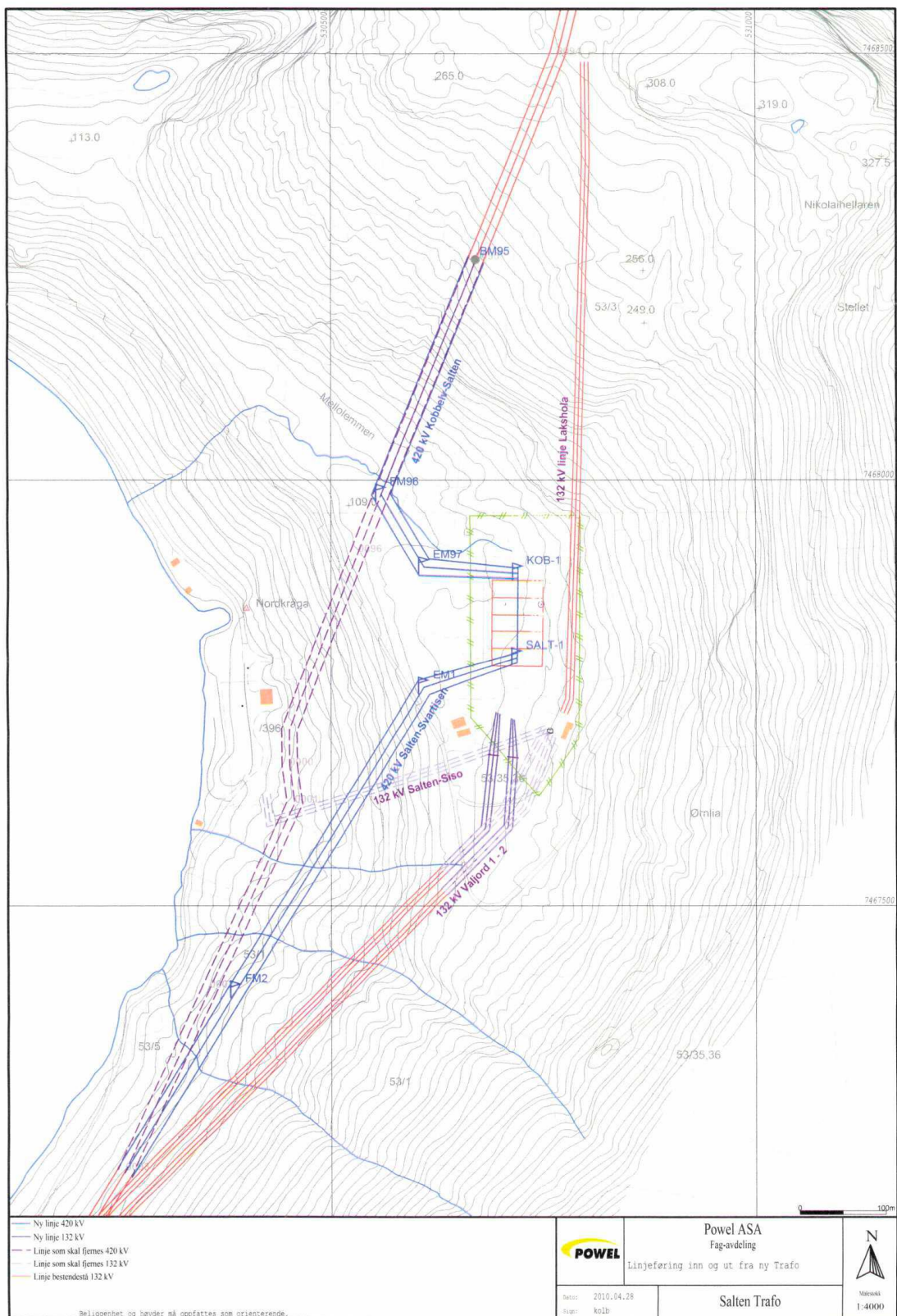
Prosjekt: 10141 Saltnes transformatorstasjon		Dato: 14.09.2015	
Tittel: Deponering av overskuddsmasser fra vegbygging og støpsområde		Opparbeidet: L. Lunde	
Kart: 1:5000		Prosjektleder: A. Trandahl	
Karttype: UTM		Sist oppdatert: 15.03.2015	
Kartskala: 1:5000		Kartstatus: 15.03.2015	
Kartprosjekt: 10141		Kartnavn: 10141	
Karttype: UTM		Kartstatus: 15.03.2015	

SA 33 Sagteprosjekt			15.12.11	
Bl.	Bl. Nr.	Bl. Beskrivelse	Skala	Rev.
1	1	SALEN TRANSFORMATORSTASJON	1:100	BL
2	2	SAL Kontrollhus og lager		BL
3	3	Fasader		BL
4	4			BL
5	5			BL

SAL TEN TRANSFORMATORSTASJON
SAL Kontrollhus og lager
Fasader

Prosjektleder: Steinung Solvold
Arkitekt: NVE

Grunneiere/rettighetshavere

Vår dato: 30.01.2017

Vår ref.: 201100850-94

Arkiv: 611

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Frode Berntin Johansen

22959176/fbj@nve.no

Salten transformatorstasjon. Underretning om vedtak om konsesjon og samtykke til ekspropriasjon

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag fattet vedtak om å gi Statnett SF anleggskonsesjon og ekspropriasjonstillatelse for å bygge adkomstvei, massedeponier og skredvoll i Salten transformatorstasjon i Sørfold kommune i Nordland fylke. Bakgrunnen/begrunnelsen for vedtaket er at NVE tidligere har gitt konsesjon til bygging og drift av Salten transformatorstasjon, men vedtakets punkt om adkomstvei ble påklaget og både Nordland fylkeskommune og Fylkesmannen i Nordland hadde innsigelse mot vedtaket. Bakgrunnen for klagen og innsigelsene var at adkomstveien til transformatorstasjonen ville komme i konflikt med viktige klatreområder og områder med viktige naturverdier. NVE mente at det i klagen og innsigelsene ikke kom frem nye vesentlige momenter som ikke var vurdert tidligere, og NVE opprettholdt derfor sitt vedtak. Saken ble derfor oversendt Olje- og Energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse den 08.03.2013. Underveis i klagebehandlingen hos OED fremmet Statnett tilleggsøknad om ny veiløsning. Da det var adkomstveien som var årsaken til klagen og innsigelsene, opprettholdt OED i brev av 22.03.2016 NVEs vedtak knyttet selve transformatorstasjonen, men opphevet vedtaket om adkomstvei til stasjonen. OED oversendte Statnetts tilleggsøknad til NVE for behandling og ny vurdering av veiløsning til Salten transformatorstasjon. NVE har nå vurdert tilleggsøknaden om ny adkomstvei, massedeponi og skredvoll, og har gitt konsesjon til adkomstvei som tar utgangspunkt i opprusting av den eksisterende veien i området. Løsningen medfører et betydelig masseoverskudd, og for å håndtere dette har NVE gitt tillatelse til tre midlertidige og to permanente massedeponi. Noe av massene vil også bli brukt til å bygge en skredvoll ovenfor stasjonen.

Konsesjonsdokumentet, ekspropriasjonstillatelsen og notatet "Bakgrunn for vedtak" av i dag er tilgjengelige på www.nve.no/kraftledninger.

Partsinnsyn

Forvaltningslovens regler om partsinnsyn gir grunneier/rettighetshaver rett til å be om å få se sakens dokumenter. Ved ønske om dokumentinnsyn, ta kontakt med saksbehandler i NVE eller send e-post til innsyn@nve.no.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst

Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Klage

Vedtakene kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen kom fram eller klageren fikk eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtakene, jf. forvaltningsloven kap. VI. Parter (grunneiere, rettighetshaver og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (andre med spesielt nær rettslig, økonomisk eller faktisk tilknytning til saken og organisasjoner som representerer berørte interesser) har rett til å klage på vedtakene.

En klage skal være skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Den må presisere om det er anleggskonsesjon og/eller samtykke til ekspropriasjon som påklages, og inneholde opplysninger som gjør det mulig for NVE å avgjøre om klageren har klagerett. Den bør også inneholde en begrunnelse. Etter forvaltningsloven skal NVE vurdere klagene og forberede saken før den sendes til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse. Vi foretrekker at klager sendes til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Ved spørsmål eller behov for nærmere opplysninger, ta kontakt med saksbehandler i NVE, Frode Johansen tlf. 22 95 91 76 eller e-post fbj@nve.no.

Med hilsen

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

Frode Berntin Johansen
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Statnett SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 30.01.2017
Vår ref.: 201100850-96
Arkiv: 611
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Frode Berntin Johansen
22959176/fbj@nve.no

Salten transformatorstasjon. Samtykke til ekspropriasjon

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til søknad av 15.03.2016 fra Statnett SF.

NVE har, etter en samlet vurdering, funnet at samfunnsmessige fordeler som vinnes ved nedenfor angitte anlegg, utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre. For nærmere begrunnelse for vedtaket viser NVE til notatet "Bakgrunn for vedtak" av i dag.

I medhold av lov om oreigning av fast eiendom av 23.10.1959, § 2 nr. 19, og bemyndigelse gitt ved kgl. res. 05.11.1982, gir NVE herved Statnett SF tillatelse til å kreve nødvendig grunn og rettigheter avstått i Sørfold kommune i Nordland fylke for bygging/drift av adkomstvei, massedeponier og rasvoll i forbindelse med Salten transformatorstasjon.

Tillatelsen gir rett til ekspropriasjon av eiendomsrett for følgende arealer:

- Areal til permanent massedeponi ca. 14500 m²
- Areal til midlertidig massedeponi ca. 6 000 m²
- Areal til rasvoll ca. 1 300 m²
- Areal til nye adkomstvei fram til transformatorstasjonen ca. 23 000 m²

Tillatelsen gir rett til ekspropriasjon av bruksrett for følgende arealer:

- Nødvendig adkomst, ferdsel og transport. Dette gjelder blant annet rettigheter til adkomst, ferdsel og transport av utstyr, materiell og mannskap på eksisterende privat vei mellom offentlig vei og lednings-/stasjonsanlegg, i terrenget mellom offentlig eller privat vei fram til ledningsanleggene og terrengtransport i ledningstraseen. Bruksretten gjelder også for uttransport av gammelt materiell og tømmer som hugges i forbindelse med arbeidet. Bruksretten gjelder også landing med helikopter.

Anleggene skal i det vesentlige være som vist på situasjonsskisse vedlagt konsesjonsdokumentet.

NVE forutsetter at Statnett SF forsøker å komme fram til minnelige ordninger med berørte

grunneiere/rettighetshavere. Det forutsettes at De underretter grunneierne/rettighetshaverne om ekspropriasjonstillatelsen, jf. forvaltningsloven kap. V. Vedlagte orienteringsbrev med NVEs påtegning bes sendt til grunneiere og rettighetshavere snarest.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningsloven kap. VI. En eventuell klage skal være skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Ekspropriasjonstillatelsen faller bort hvis skjønn ikke er begjært innen ett år fra endelig vedtak, jf. oreigningsloven § 16.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: